

Advies van het Comité van de Regio's — Verordening betreffende officiële controles

(2014/C 114/16)

I. BELEIDSAANBEVELINGEN

HET COMITÉ VAN DE REGIO'S,

Algemene opmerkingen

1. neemt kennis van de door de Europese Commissie voorgestelde verordening betreffende officiële controles en andere officiële activiteiten die worden uitgevoerd om de toepassing van de levensmiddelen- en diervoederwetgeving en van de voorschriften inzake diergezondheid, dierenwelzijn, plantgezondheid, teeltmateriaal en gewasbeschermingsmiddelen te waarborgen, gelet op de belangrijkste doelstellingen ervan, nl. zorgen voor een hoog niveau van volksgezondheid en een vlotte werking van de interne markt.

2. Terecht vindt de Commissie dat de instrumenten waarover de bevoegde autoriteiten in de lidstaten beschikken om te controleren of de EU-wetgeving wordt nageleefd (controles, inspecties en tests), moeten worden versterkt.

Verwijzingen naar het gemeenschappelijk landbouwbeleid

3. De kwaliteit van EU-landbouwproducten is een van de factoren die van doorslaggevend belang zijn voor de toegevoegde waarde van het gemeenschappelijk landbouwbeleid en is een van de grootste troeven ervan op de wereldmarkt. Goede controle op de naleving van de levensmiddelen- en diervoederwetgeving en van de voorschriften inzake diergezondheid, dierenwelzijn, plantgezondheid, teeltmateriaal en gewasbeschermingsmiddelen draagt bij aan het creëren van een stabiele markt die drijft op het vertrouwen van de burgers in de desbetreffende producten.

4. Het concurrentievermogen kan lokaal en mondiaal alleen op peil worden gehouden door de Europese levensmiddelenmarkt permanent te verbeteren. Het CvdR is daarom ingenomen met het voorstel, dat dankzij de verschillende officiële controles en andere officiële activiteiten de kwaliteit van landbouwproducten zal waarborgen.

5. De verordening beantwoordt aan de noodzaak om de ondernemingen in de voedselketen die door de bevoegde autoriteiten aan officiële controles worden onderworpen, over de hele linie concurrerend te laten blijven.

Subsidiariteit, evenredigheid en betere regelgeving

6. Het verordeningvoorstel bevat op vrijwel alle gebieden waarop het betrekking heeft bepalingen waarmee de Commissie gemachtigd wordt om gedelegeerde handelingen vast te stellen (zie de artikelen 15 t/m 24). Het CvdR verzet zich met name tegen de in de artikelen 15 t/m 25 en in de artikelen 110, 132 en 133 van het voorstel verleende bevoegdheid om gedelegeerde handelingen vast te stellen met betrekking tot specifieke voorschriften voor de uitvoering van officiële controles. Het is absoluut noodzakelijk om alle voorschriften die aanzienlijke gevolgen voor de controlewerkzaamheden en voor de begrotingen van de lidstaten hebben, rechtstreeks in de verordening op te nemen. In verband met de verlening van de bevoegdheid overeenkomstig artikel 139 om gedelegeerde handelingen vast te stellen, verzoekt het CvdR de Commissie verder om te preciseren hoe ze in de praktijk gevolg wil geven aan hetgeen wordt gezegd in overweging 81, nl. dat ze bij haar voorbereidende werkzaamheden tot passende raadpleging overgaat, onder meer op deskundigenniveau. Het CvdR pleit ervoor om de inschakeling van deskundigen uit de lidstaten in artikel 139 zelf te verankeren.

7. Harmonisatie van de wetgeving betreffende officiële controles is nuttig en van belang om te garanderen dat levensmiddelen en diervoeder veilig zijn, om het vrije verkeer van goederen op de interne markt te waarborgen, om die markt, de vrije mededinging en de consumentenbelangen en consumentenvoorlichting adequaat te beschermen tegen fraude en tegen de instroom van producten die niet aan de Europese vereisten voldoen, en om te zorgen dat het vertrouwen in de export uit en de doorvoer door de EU van goederen (transit) behouden blijft.

8. Tot tevredenheid van het CvdR omvat de verordening een reeks maatregelen inzake officiële controles in de voedselketen, waaronder maatregelen tegen plaagorganismen bij planten, voorschriften betreffende de productie van teeltmateriaal, met het oog op het in de handel brengen daarvan, en voorschriften betreffende dierlijke bijproducten.

9. Europese levensmiddelen kunnen het beste worden beschermd door voor alle producten die in de EU worden verkocht, ongeacht de herkomst ervan, dezelfde of equivalente controles op het gebied van hygiëne, voedselveiligheid en voedselkwaliteit uit te voeren. In specifieke gevallen beperkt de verordening niet het recht van de lidstaten om via officiële controles te zorgen voor een hoger niveau van consumentenbescherming.

10. Het CvdR kan zich in de volgende vereenvoudigingen vinden: de invoering van grenscontroleposten, waarvoor gemeenschappelijke regels gelden; de invoering van een „gemeenschappelijk gezondheidsdocument van binnenkomst” (GGB), dat in de plaats komt van het huidige systeem waarbij voor elke gecontroleerde sector verschillende documenten worden gebruikt; de standaardisering van documenten en kwaliteitsborging t.a.v. de echtheid ervan; en de invoering en digitalisering van EU-toezicht voor Europese officiële controles.

11. De huidige voorschriften voor officiële controles van residuen van diergeneesmiddelen worden vervangen door voorschriften die meer zijn gebaseerd op risicobeoordelingen, maar daarbij blijft een adequate gezondheidsbescherming nog steeds gewaarborgd.

Strengere controles van producten uit derde landen

12. Het CvdR is ingenomen met de door de Commissie voorgestelde regels om producten uit derde landen strenger te controleren, teneinde de problemen in de voedselketen en de daarmee verband houdende gezondheidsrisico's voor de Europese burgers aan te pakken.

13. Ook verwelkomt het de vereenvoudiging die de invoering behelst van grenscontroleposten waarvoor gemeenschappelijke regels gelden. Die posten komen in de plaats van de grensinspectieposten (voor dieren en dierlijke bijproducten), aangewezen punten van binnenkomst (voor plantaardige levensmiddelen en diervoeders) en punten van binnenkomst (voor planten en plantaardige producten). Daarmee zal het gemakkelijker worden de Europese markt te beschermen tegen de instroom van levensmiddelen die niet aan de vereisten voldoen.

14. Verder is het CvdR positief over de invoering van instrumenten voor „administratieve bijstand”. Die zullen de nationale controleautoriteiten in staat stellen samen te werken, zodat zij de voorschriften grensoverschrijdend op een uniforme en consistente wijze kunnen handhaven. Overtredingen van EU-regels zullen niet alleen worden vervolgd in de lidstaat waar de overtreding is gemeld, maar ook in de lidstaat waar die plaatsvond.

Lokale en regionale impact

15. De nieuwe, op risicobeoordelingen gebaseerde benadering van de controles maakt het mogelijk snel in actie te komen en op basis van de nieuwste inzichten besluiten te nemen m.b.t. de verschillende categorieën producten.

16. De verplichting om over elke officiële controle een verslag op te stellen en dit ter beschikking te stellen aan de gecontroleerde exploitant, betekent aanzienlijk meer werk voor de bevoegde autoriteiten. Vanwege de bureaucratische rompslomp die dit met zich meebrengt en de vrijwel niet uit te sluiten mogelijkheid tot inroeping van rechtsbescherming is een dergelijke verplichting af te keuren. Trekt de Commissie deze verplichting niet in, dan dienen de mogelijke gevolgen zorgvuldig in kaart te worden gebracht om de bijkomende administratieve en financiële lasten te kunnen kwantificeren. Daarnaast dient, om dezelfde reden, in artikel 34 van het Commissievoorstel te worden verduidelijkt dat het genoemde advies van een tweede deskundige betrekking heeft op de reeds gangbare praktijk van een tweede controle (verhaal) met daarop aansluitend een onderzoek door de exploitant, en niet betekent dat er een nieuwe procedure wordt ingevoerd.

17. Het CvdR deelt in beginsel het standpunt van de Commissie dat rekening moet worden gehouden met de belangen van kleine en middelgrote ondernemingen bij de berekening van de vergoedingen. De in het Commissievoorstel opgenomen bepaling om ondernemingen met minder dan tien werknemers en met een jaaromzet of jaarbalans van maximaal twee miljoen euro generiek vrij te stellen van betaling van vergoedingen druist echter in tegen de beginselen van artikel 76, waarin bepaald wordt dat voldoende personeels- en overige middelen ter beschikking dienen te worden gesteld. Het CvdR stelt voor om eenzelfde bepaling als in artikel 27, lid 6, van Verordening (EG) nr. 882/2004 in de nieuwe kostenregeling op te nemen, zodat de lidstaten aard en omvang van de uitzonderingen zelf kunnen bepalen.

18. Artikel 80 voorziet in een bevoorrechte behandeling van exploitanten die de regelgeving consistent naleven waar het gaat om vergoedingen die overeenkomstig artikel 79, lid 1, onder a), worden vastgesteld. Beter zou zijn om in plaats daarvan eenzelfde bepaling als in artikel 27, lid 6, van Verordening (EG) nr. 882/2004 in de nieuwe kostenregeling op te nemen, zodat de lidstaten aard en omvang van de uitzonderingen zelf kunnen bepalen, waaronder die m.b.t. micro-ondernemingen.

19. De gegevens uit de systemen die opgezet worden om overlappings en ongeoorloofde toegang te voorkomen, moeten doeltreffend (adequaat) worden beschermd, maar tegelijkertijd moet rekening worden gehouden met de noodzaak en verplichting van de bevoegde autoriteiten om de burgers te informeren over relevante ontwikkelingen in de levensmiddelenketen. In sommige lidstaten zijn de bevoegdheden inzake de controle van de voedselketen verdeeld over verschillende instanties. Daarom is het absoluut zaak dat er bij de ontwikkeling van de informatiesystemen gezorgd wordt voor één document waarin de diverse officiële controleactiviteiten staan vermeld, en dat er een geïntegreerd informatiemanagementsysteem voor officiële controles wordt opgezet en ontwikkeld.

20. Het CvdR is er niet alleen mee ingenomen dat de reikwijdte van de bestaande disciplinaire maatregelen wordt vergroot, maar ook dat er minimumperioden worden vastgesteld waar het gaat om de stimulerende maatregelen in de vorm van vrijstellingen en lagere officiële vergoedingen voor exploitanten die de levensmiddelen- en diervoederwetgeving en andere voorschriften t.a.v. de voedselketen consistent naleven. Het dient evenwel aan de lidstaten te worden overgelaten om te beslissen over verplichte vergoedingen voor routinecontroles.

21. Het CvdR wijst erop dat de vele machtigingen om gedelegeerde handelingen vast te stellen de handelingsruimte van de lidstaten inperken en het voor hen moeilijk maken om in te schatten of rekening moet worden gehouden met hogere personeels- of financiële kosten.

II. AANBEVELINGEN VOOR WIJZIGINGEN

Wijzigingsvoorstel 1

Artikel 1, lid 1

Door de Commissie voorgestelde tekst	Wijzigingsvoorstel van het CvdR
<p>1. Bij deze verordening worden voorschriften vastgesteld voor:</p> <p>a) de uitvoering van officiële controles en andere officiële activiteiten die door de bevoegde autoriteiten van de lidstaten worden uitgevoerd;</p> <p>b) de financiering van officiële controles;</p> <p>c) de administratieve bijstand en de samenwerking tussen de lidstaten met het oog op de correcte toepassing van de in lid 2 bedoelde regelgeving;</p> <p>d) de uitvoering van controles van de Commissie in de lidstaten en in derde landen;</p> <p>e) de vaststelling van voorwaarden waaraan voldaan moet worden door dieren en goederen die uit een derde land in de Unie binnenkomen;</p> <p>f) de oprichting van een geautomatiseerd informatie-systeem voor het beheer van informatie en gegevens in verband met officiële controles.</p>	<p>1. Bij deze verordening worden voorschriften vastgesteld voor:</p> <p>a) de uitvoering van officiële controles en andere officiële activiteiten die door de bevoegde autoriteiten van de lidstaten worden uitgevoerd;</p> <p>b) de financiering van officiële controles;</p> <p>c) de administratieve bijstand en de samenwerking tussen de lidstaten met het oog op de correcte toepassing van de in lid 2 bedoelde regelgeving;</p> <p>d) de uitvoering van controles van de Commissie in de lidstaten en in derde landen;</p> <p>e) de vaststelling van voorwaarden waaraan voldaan moet worden door dieren en goederen die uit een derde land in de Unie binnenkomen;</p> <p>f) de oprichting van een geautomatiseerd informatie-systeem voor het beheer van informatie en gegevens in verband met officiële controles, met inbegrip van mechanismen voor gegevensbescherming in overeenstemming met de van toepassing zijnde regels, namelijk die van Richtlijn 95/46/EG, het verordeningvoorstel COM(2012) 11 final en het richtlijnvoorstel COM(2012) 10 final.</p>

Motivering

Gegevensbescherming dient één van de aandachtspunten te zijn, aangezien het systeem op EU-niveau wordt opgezet en één van de belangrijkste functies ervan is om gegevens uit te wisselen inzake de uitgevoerde officiële controles.

Wijzigingsvoorstel 2

Artikel 13, lid 2, onder d)

Door de Commissie voorgestelde tekst	Wijzigingsvoorstel van het CvdR
een evaluatie van de procedures inzake goede fabricagepraktijken (good manufacturing practices; GMP), goede hygiënepraktijken (good hygiene practices; GHP), goede landbouwpraktijken en geveeranalyse van kritische controlepunten (hazard analysis critical control points; HACCP);	een evaluatie van de procedures inzake goede fabricagepraktijken (good manufacturing practices; GMP), goede hygiënepraktijken (good hygiene practices; GHP), goede landbouwpraktijken (good agricultural practices; GAP), en geveeranalyse van kritische controlepunten (hazard analysis critical control points; HACCP) en andere soortgelijke systemen waarvan de toepassing krachtens de in artikel 1, lid 2, bedoelde regelgeving verplicht is;

Motivering

Deze bepaling moet ook betrekking hebben op praktijken (systemen) waarvan de toepassing verplicht kan worden gesteld.

Wijzigingsvoorstel 3

Artikel 82

Door de Commissie voorgestelde tekst	Wijzigingsvoorstel van het CvdR
Restitutie van vergoedingen en vrijstelling voor micro-ondernemingen	Restitutie van vergoedingen en vrijstelling voor micro-ondernemingen
1. De in artikel 77 bedoelde vergoedingen worden rechtstreeks noch onrechtstreeks terugbetaald, tenzij zij ten onrechte waren geïnd.	1. De in artikel 77 bedoelde vergoedingen worden rechtstreeks noch onrechtstreeks terugbetaald, tenzij zij ten onrechte waren geïnd.
2. Ondernemingen met minder dan 10 werknemers en een jaaromzet of jaarbalans van maximaal 2 miljoen EUR worden vrijgesteld van de betaling van de in artikel 77 bedoelde vergoedingen.	2. Ondernemingen met minder dan 10 werknemers en een jaaromzet of jaarbalans van maximaal 2 miljoen EUR kunnen worden vrijgesteld van de betaling van de in artikel 77 bedoelde vergoedingen.
3. De in de artikelen 77, 78 en 79 bedoelde kosten omvatten niet de kosten die worden gemaakt voor de uitvoering van officiële controles betreffende de in lid 2 bedoelde ondernemingen.	3. De lidstaten kunnen afzonderlijke regels vaststellen ter bepaling van in de artikelen 77, 78 en 79 bedoelde kosten omvatten niet de kosten die worden gemaakt voor de uitvoering van officiële controles betreffende de in lid 2 bedoelde ondernemingen, voor zover zij daarmee niet de beginselen van het mededingingsbeleid van de EU schenden, die zijn vastgelegd in de artikelen 101 tot en met 109 VWEU.

Motivering

De autoriteiten van de lidstaten moeten op dit gebied zelf specifieke regels kunnen vaststellen, gelet op de zeer grote verschillen in ondernemingsgrootte in de EU. Dit geldt vooral voor de landen met versnipperde economieën (groot aantal micro-ondernemingen).

Wijzigingsvoorstel 4

Artikel 131

Door de Commissie voorgestelde tekst	Wijzigingsvoorstel van het CvdR
<p>Het Imsoc:</p> <p>a) maakt de geautomatiseerde verwerking en uitwisseling mogelijk van informatie, gegevens en documenten die nodig zijn voor de uitvoering van officiële controles, voortvloeien uit uitgevoerde officiële controles of de vastlegging van de prestaties of resultaten van officiële controles in alle gevallen waarin de in artikel 1, lid 2, bedoelde regelgeving en de in de artikelen 15 tot en met 24 bedoelde gedelegeerde handelingen voorschrijven dat dergelijke informatie, gegevens en documenten moeten worden uitgewisseld tussen de bevoegde autoriteiten en tussen de bevoegde autoriteiten en de Commissie, alsmede in voorkomend geval met andere autoriteiten en met exploitanten;</p> <p>b) voorziet in een mechanisme voor de uitwisseling van gegevens en informatie overeenkomstig titel IV;</p> <p>c) voorziet in een hulpmiddel voor het verzamelen en beheren van de verslagen over officiële controles die de lidstaten aan de Commissie verstrekken;</p> <p>d) maakt de opstelling, verwerking en doorgifte, ook in elektronische vorm, mogelijk van het in artikel 5, lid 4, van Verordening (EG) nr. 1/2005 bedoelde journaal, van de gegevens van het in artikel 6, lid 9, van Verordening (EG) nr. 1/2005 bedoelde navigatiesysteem, van officiële certificaten en van het in artikel 54 van deze verordening bedoelde gemeenschappelijk gezondheidsdocument van binnenkomst.</p>	<p>Het Imsoc:</p> <p>a) maakt de geautomatiseerde verwerking en uitwisseling mogelijk van informatie, gegevens en documenten die nodig zijn voor de uitvoering van officiële controles, voortvloeien uit uitgevoerde officiële controles of de vastlegging van de prestaties of resultaten van officiële controles in alle gevallen waarin de in artikel 1, lid 2, bedoelde regelgeving en de in de artikelen 15 tot en met 24 bedoelde gedelegeerde handelingen voorschrijven dat dergelijke informatie, gegevens en documenten moeten worden uitgewisseld tussen de bevoegde autoriteiten en tussen de bevoegde autoriteiten en de Commissie, alsmede in voorkomend geval met andere autoriteiten en met exploitanten;</p> <p>b) voorziet in een mechanisme voor de uitwisseling van gegevens en informatie overeenkomstig titel IV;</p> <p>c) voorziet in een hulpmiddel voor het verzamelen en beheren van de verslagen over officiële controles die de lidstaten aan de Commissie verstrekken;</p> <p>d) maakt de opstelling, verwerking en doorgifte, ook in elektronische vorm, mogelijk van het in artikel 5, lid 4, van Verordening (EG) nr. 1/2005 bedoelde journaal, van de gegevens van het in artikel 6, lid 9, van Verordening (EG) nr. 1/2005 bedoelde navigatiesysteem, van officiële certificaten en van het in artikel 54 van deze verordening bedoelde gemeenschappelijk gezondheidsdocument van binnenkomst;</p> <p>e) omvat mechanismen voor gegevensbescherming in overeenstemming met de van toepassing zijnde regels, namelijk die van Richtlijn 95/46/EG, het verordeningvoorstel COM(2012) 11 final en het richtlijnvoorstel COM(2012) 10 final.</p>

Motivering

Gegevensbescherming dient één van de aandachtspunten te zijn, aangezien het systeem op EU-niveau wordt opgezet en één van de belangrijkste functies ervan is om gegevens uit te wisselen inzake de uitgevoerde officiële controles.

Gedaan te Brussel, 29 november 2013.

De voorzitter
van het Comité van de Regio's
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO